

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
 JOSÉ LUÍS DA CRUZ VILAÇA
 της 12ης Νοεμβρίου 1987 *

*Κύριε πρόεδρε,
 Κύριοι δικαστές,*

I — Το αντικείμενο της προσφυγής

1. Στην παρούσα διαδικασία, το Βασίλειο της Δανίας ζητεί τη μερική ακύρωση, δηλαδή όσον αφορά τις επιστροφές λόγω εξαγωγής στον τομέα του βοείου κρέατος, των αποφάσεων 85/450/ΕΟΚ και 85/451/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 28ης Αυγούστου 1985, περί της υποβληθείσας από το Βασίλειο της Δανίας εκκαθαρίσεως λογαριασμών για τις δαπάνες που χρηματοδοτήθηκαν από το ΕΓΤΠΕ, τμήμα εγγυήσεων, για τα οικονομικά έτη 1980 και 1981¹.

2. Ποιο είναι, κατ' ουσίαν, το αντικείμενο της διαφοράς;

3. Σύμφωνα με τον κανονισμό 805/68 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1968², περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα του βοείου κρέατος, η εν λόγω οργάνωση περιλαμβάνει ένα σύστημα επιστροφών λόγω εξαγωγής με το οποίο αποσκοπείται η κάλυψη της διαφοράς που υφίσταται μεταξύ των τιμών των προϊόντων στην παγκόσμια αγορά και των τιμών εντός της Κοινότητας (άρθρο 18).

4. Οι γενικοί κανόνες που αφορούν τη χορήγηση επιστροφών και τα κριτήρια καθορισμού του ύψους τους έχουν καθοριστεί με τον κανονισμό 885/68 του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1968³.

* Μετάφραση από τα πορτογαλικά.

1 — ΕΕ L 267 της 9.10.1985, σσ. 7 και 10.

2 — ΕΕ ειδ. έκδ. 03/003, σ. 72.

3 — ΕΕ ειδ. έκδ. 03/003, σ. 108.

5. Κατ' εφαρμογή του άρθρου 18, παράγραφος 5, του κανονισμού 805/68, η Επιτροπή καθόρισε, ιδίως με τον κανονισμό 187/80, της 29ης Ιανουαρίου 1980⁴, τις επιστροφές λόγω εξαγωγής που έπρεπε να χορηγηθούν στο πλαίσιο του οικείου τομέα για το 1980 και 1981. Ο κατάλογος των σχετικών προϊόντων και τα ποσά των επιστροφών καθορίστηκαν στο παράρτημα του κανονισμού. Στο εν λόγω παράρτημα αναφέρονται ιδίως τα παρασκευάσματα και οι κονσέρβες βοείου κρέατος που έχουν καταταγεί στη διάκριση 16.02 Β III β) 1 του κοινού δασμολογίου ως προς τα οποία προϊόντα το ύψος των επιστροφών που πρέπει να καταβληθούν εξαρτάται από το περιεχόμενο στα εν λόγω παρασκευάσματα και κονσέρβες ποσοστό βοείου κρέατος. Στο παράρτημα αυτό διευκρινίζεται ότι πρόκειται περί ποσοστών «βοείου κρέατος (εξαιρουμένων των παραπροϊόντων και του λίπους)».

6. Αυτή ακριβώς η ερμηνεία της φράσης «βόειο κρέας (εξαιρουμένων... του λίπους)» αποτελεί το αντικείμενο της διαφοράς στην παρούσα διαδικασία.

7. Στην ουσία πρόκειται για το ζήτημα αν η φράση αυτή σημαίνει ότι, κατά τον υπολογισμό της περιεκτικότητας σε κρέας του τελικού προϊόντος, εξαιρείται οποιοδήποτε είδος λίπους υπό όλες του τις μορφές ή αν ένα ποσοστό του λίπους μπορεί να θεωρηθεί, για τη χορήγηση των επιστροφών λόγω εξαγωγής, ότι αποτελεί μέρος του κρέατος.

8. Η Δανία υποστηρίζει ότι η έννοια του «λίπους», για την οποία πρόκειται εδώ, αφορά μόνο το προστεθέν λίπος, το οποίο δεν αποτελεί τμήμα συμφυές με το κρέας, πράγματι

4 — JO L 23 της 30.1.1980, σ. 11.

που σημαίνει ότι το κρέας μπορεί να εμπεριέχει λίπος σε ποσοστό που το προσφεύγον καθορίζει, κατά μέγιστο όριο, σε 30 %.

9. Αντιθέτως, η Επιτροπή αντικρούει την ερμηνεία αυτή, θεωρώντας ότι για τον υπολογισμό των επιστροφών λόγω εξαγωγής, πρέπει να εξαιρείται το λίπος υπό όλες τις μορφές, τόσο το φυσικό ή προστεθέν όσο και το εμφανές ή αφανές, και να λαμβάνεται υπόψη μόνο η περιεκτικότητα σε λίπος του κρέατος που προσδιορίζεται κατόπιν αναλύσεως.

10. Έτσι, με τις επίδικες αποφάσεις της, η Επιτροπή αρνήθηκε να χρηματοδοτήσει επιστροφές λόγω εξαγωγής παρασκευασμάτων « βοείου κρέατος » για τα οικονομικά έτη 1980 και 1981, ύψους 18 175 950,25 και 31 664 013,16 DKR αντιστοίχως.

11. Προς στήριξη της προσφυγής της, η δανική κυβέρνηση προβάλλει δύο λόγους ακυρώσεως:

α) οι επίδικες αποφάσεις ερείδονται σε εσφαλμένη ερμηνεία του κανονισμού 187/80 της Επιτροπής και των άλλων κανονισμών περί καθορισμού των επιστροφών λόγω εξαγωγής στον τομέα του βοείου κρέατος για το 1980 και 1981, έτσι ώστε συντρέχει παράβαση εκ μέρους της Επιτροπής του άρθρου 2 του κανονισμού 729/70 του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 1970, περί χρηματοδοτήσεως της κοινής γεωργικής πολιτικής⁵ σύμφωνα με το οποίο χρηματοδοτούνται οι προς τρίτες χώρες επιστροφές λόγω εξαγωγής που χορηγούνται σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες στο πλαίσιο της κοινής οργάνωσης των γεωργικών αγορών·

β) δεδομένου ότι αυτή η ίδια η Επιτροπή δεν τήρησε την προθεσμία που τάσσει το άρθρο 5 του κανονισμού 729/70 για την οριστική εκκαθάριση των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ, δεν δικαιούται να στηρίζεται σε ένα νομικό επιχειρημα το οποίο δεν έχει προβάλει έγκαιρα.

12. Ας εξετάσω καθέναν απ' αυτούς τους λόγους ακυρώσεως της προσφυγής.

II — Πρώτος λόγος: εσφαλμένη ερμηνεία των κανονισμών που καθορίζουν τις επιστροφές λόγω εξαγωγής

13. Α — Κατά τη δανική κυβέρνηση, ελλείπει συγκεκριμένων κριτηρίων του κοινοτικού δικαίου, η έκφραση « βόειο κρέας » πρέπει να ερμηνευτεί σύμφωνα με την τρέχουσα σημασία της ως περιλαμβάνουσα το σύνολο των μυϊκών ινών επί του σκελετού μαζί με το φυσικό τους περιεχόμενο σε λίπος, τόσο ορατό όσο και ενδομυϊκό.

14. Βάσει των κριτηρίων των δανικών αρχών, η περιεκτικότητα σε λίπος του κρέατος μπορεί να θεωρηθεί φυσιολογική, όταν φθάνει μέχρι το 30 %. Επομένως, δεδομένου ότι το λίπος αποτελεί φυσικό μέρος συμφυές με το κρέας, μόνο το λίπος που έχει προστεθεί στο κρέας στο τελικό παρασκεύασμα δεν μπορεί να λαμβάνεται υπόψη για τον καθορισμό της επιστροφής λόγω εξαγωγής.

15. Το Ηνωμένο Βασίλειο, στο οποίο επιτράπηκε να παρέμβει κατά τη διαδικασία, προτείνει, επίσης, να δοθεί στον κανονισμό ερμηνεία παραπλήσια (όχι όμως και ταυτόσημη) προς αυτήν που υποστηρίζει η Δανία. Κατά την άποψη αυτού του κράτους μέλους, ελλείπει ειδικών κριτηρίων του κοινοτικού δικαίου, η έκφραση « βόειο κρέας » πρέπει να ερμηνεύεται κατά λογικό τρόπο και σύμφωνα με τον κοινό νομ. Αυτό ακριβώς το άθρησε να θεωρήσει, σύμφωνα με την πρακτική που προκύπτει από το « Meat Products and Spreadable Fish Products Regulation 1984 », ότι με τη φράση αυτή, πρέπει να νοείται το άπαχο βόειο κρέας (« lean meat »), δηλαδή οι άπαχες μυϊκές ίνες που απομένουν μετά την αφαίρεση των εμφανών λιπαρών ινών, οι οποίες όμως μπορούν να περιέχουν μέχρι 10 % μη εμφανές λίπος. Κατά συνέπεια, το Ηνωμένο Βασίλειο

5 — ΕΕ ειδ. έκδ. 03/005, σ. 93.

ερμηνεύει την έκφραση « βόειο κρέας (εξαιρουμένων των παρασκευασμάτων και του λίπους) » υπό την έννοια του « άπαχου βοείου κρέατος, εξαιρουμένων των παρασκευασμάτων και του εμφανούς λίπους ».

16. Πρέπει να υιοθετηθεί η ερμηνεία των δύο αυτών κρατών μελών;

17. Β — Ας προβώ, καταρχάς, στην εξέταση των εφαρμοστέων διατάξεων από πλευράς *γραμματικής ερμηνείας*.

18. Εν προκειμένω, πρέπει, ευθύς εξαρχής, να γίνει δεκτό ότι από το κείμενο του επίμαχου κανονισμού είναι δυνατό να προκύψουν αντιφατικές, όσον αφορά την έννοιά του, ενδείξεις.

19. Αφενός, με τη φράση « βόειο κρέας (εξαιρουμένων... του λίπους) » που χρησιμοποιείται στο παράρτημα του κανονισμού 187/80 δεν γίνεται καμία διάκριση ως προς τη φύση του λίπους που πρέπει να εξαιρείται. « *Ubi lex non distinguit nec nos distinguere debemus* »: επομένως, προκύπτει εκ πρώτης όψεως ότι, ελλείψει άλλων στοιχείων που να επιβάλλουν το αντίθετο συμπέρασμα, θα πρέπει, για το σκοπό αυτό, να αποκλειστεί από την έννοια του βοείου κρέατος κάθε λίπος, υπό όλες του τις μορφές, προστεθέν ή φυσικό, εμφανές ή ενδομυϊκό. Εφόσον ο νομοθέτης δεν εξαιρέσει καμιά από τις κατηγορίες αυτές του λίπους και δεδομένου ότι, ως εκ της φύσεώς του, το βόειο κρέας περιέχει λίπος, φαίνεται ότι ο μεταξύ παρενθέσεων αποκλεισμός του λίπους σημαίνει ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση του προϊόντος της διακρίσεως 16.02 Β III β) 1 του κοινού δασμολογίου το λίπος, έστω και το φυσικό, δεν αποτελεί μέρος του βοείου κρέατος.

20. Αντίθετα από ό,τι ισχυρίζεται η προσφεύγουσα κυβέρνηση, δεν προκύπτει ότι η ερμηνεία της Επιτροπής, ερειδόμενη επί μιας « πλασματικής εννοίας » του κρέατος, ισοδυναμεί με άρνηση της « φυσικής εννοίας » ή της παραδοσιακής και, ίσως, διεθνώς συνήθους αντίληψης του « κρέατος » ή του « βοείου κρέατος », στο οποίο περιλαμβάνεται το φυσικό λίπος, ορατό ή ενδομυϊκό.

21. Η Επιτροπή θέλει απλώς να πει ότι για τον προσδιορισμό, προκειμένου να καθοριστεί το ύψος της επιστροφής, του ποσοστού του κρέατος που περιέχεται σε ένα δεδομένο παρασκεύασμα, ο όρος « βόειο κρέας » δεν μπορεί, στη συγκεκριμένη αυτή περίπτωση, να θεωρηθεί μεμονωμένα, αλλά πρέπει να ληφθεί υπόψη σε συνδυασμό με την επόμενη, εντός παρενθέσεων, φράση.

22. Νομίζω ότι η ερμηνεία αυτή είναι η πλέον πρόσφορη όσον αφορά τη διευκρίνιση της έννοιας της επίμαχης διάταξης.

23. Πράγματι, σύμφωνα με την ίδια τη λογική της άποψης του προσφεύγοντος, στην περίπτωση που θα γινόταν δεκτό ότι το « βόειο κρέας » είναι καταρχήν το « βόειο κρέας μετά του φυσικού του λίπους », αν ο νομοθέτης ήθελε, για τον υπολογισμό της περιεκτικότητας ενός προϊόντος σε κρέας, ν' αποκλείσει μόνο το « προστεθέν λίπος », δεν θα ήταν πράγματι αναγκαίο να το αναφέρει, δεδομένου ότι το « βόειο κρέας » δεν περιέχει από τη φύση του προστεθέν λίπος. Όπως η ίδια η δανική κυβέρνηση παρατήρησε, το προστεθέν λίπος *υποκαθιστά* το κρέας, μειώνοντας την περιεκτικότητά του εν λόγω προϊόντος και αυξάνοντας το ποσοστό των λοιπών, εκτός του κρέατος, συστατικών εντός του προϊόντος αυτού.

24. Υπό τις συνθήκες αυτές, το γεγονός ότι ο νομοθέτης θέλησε να διευκρινίσει ότι από το βόειο κρέας που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη εξαιρείται το λίπος πιθανολογεί ότι ο νομοθέτης θέλησε να εξαιρέσει, από τον υπολογισμό της περιεκτικότητας σε κρέας, κάθε φυσικό λίπος, και όχι μόνο το προστεθέν (ή, όπως υποστηρίζει το Ηνωμένο Βασίλειο, το προστεθέν καθώς και το εμφανές φυσικό λίπος).

25. Είναι αληθές ότι ο κανονισμός 187/80 αναφέρει όχι μόνο το « λίπος », αλλά επίσης και τα « παραπροϊόντα », τα οποία δεν θεωρούνται συνήθως ότι αποτελούν μέρος του κρέατος. Κατά τη βρετανική κυβέρνηση, « φαίνεται ότι αυτό σημαίνει ότι το είδος του

- λίπους για το οποίο πρόκειται υπάγεται στην ίδια κατηγορία με τα παραπροϊόντα, δηλαδή στην κατηγορία των ζωικών υλών που μπορούν, γενικά, να χωρίζονται εύκολα από το άπαχο κρέας, και δεν αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτού ».
26. Υπέρ της ίδιας απόψεως θα μπορούσε να συνηγορήσει και το γεγονός ότι, στο πλαίσιο του κοινού δασμολογίου, το λίπος και τα παραπροϊόντα των ζώων αποτελούν το αντικείμενο χωριστού ορισμού ως προϊόντα διαφορετικά από το κρέας και τα παρασκευάσματα με βάση το κρέας⁶: όμως, σύμφωνα με τη βρετανική κυβέρνηση, είναι προφανές ότι μόνο το δυνάμενο να χωριστεί από το κρέας ζωικό λίπος μπορεί να διατίθεται στο εμπόριο ως χωριστό προϊόν.
27. Εντούτοις, αυτό δεν εμποδίζει ακόμα και στα εγκυκλοπαιδικά συγγράμματα, όπως αυτό στο οποίο η Επιτροπή παρέπεμψε με τη συνθετική της έκθεση σχετικά με την εκκαθάριση των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ και το οποίο η δανική κυβέρνηση μνημόνευσε προς στήριξη της επιχειρηματολογίας της (*Source book for food scientists*), να θεωρούνται ως περιεχόμενα στο κρέας (υπό την έννοια « όλων των βρώσιμων τμημάτων των μιών που συνδέονται με το σκελετό ») « η γλώσσα, το διάφραγμα, η καρδιά, ο οισοφάγος », εκτός « των οστών, του δέρματος, των τενόντων, των νεύρων και των αιμοφόρων αγγείων που συνήθως ενυπάρχουν στις μυϊκές ίνες ». Σε άλλα κείμενα, τα οποία επίσης μνημόνευσε το προσφώνον, αναφέρεται ένα σύνολο στοιχείων που συνθέτουν την έννοια του κρέατος και είναι διαφορετικά απ' αυτά που προαναφέρθηκαν.
28. Όμως, δεν προκύπτει ότι η ορολογία αυτή δεν φαίνεται να είναι καθολικής αποδοχής και τίποτε δεν εμποδίζει η ίδια έκφραση να έχει διαφορετικές έννοιες ανάλογα με τους επιδιωκόμενους σκοπούς — επιστημονικούς, εμπορικούς, τεχνικούς ή τον υπολογισμό των επιστροφών λόγω εξαγωγής — πράγμα που έχει ως αποτέλεσμα ότι δεν είναι δυνατό, κατά τη γνώμη μου, να συναχθεί αποφασιστικό επιχείρημα από το γεγονός ότι εκτός του « λίπους », στον επίμαχο κανονισμό γίνεται μνεία και των « παραπροϊόντων ».
29. Εξάλλου, διαπιστώνεται ότι ο γενικός τίτλος του τμήματος του παραρτήματος του κανονισμού 187/80, που αντιστοιχεί στη δασμολογική διάκριση 16.02 Β ΠΙ β) 1, δεν αναφέρεται στα « έτερα παρασκευάσματα και κονσέρβες περιέχοντα κρέας ή παραπροϊόντα σφαγίων βοοειδών » παρά λίγο πιο κάτω, στις υποδιαίρεσεις ex αα) και ex ββ), και ότι, εν προκειμένω, όχι μόνο τα παραπροϊόντα, αλλά επίσης και το λίπος, αποκλείονται από την έννοια του κρέατος.
30. Ενόψει του περιεχομένου του τίτλου — όπου γίνεται διάκριση μεταξύ κρέατος και παραπροϊόντων — η εντός των παρενθέσεων ρητή εξαίρεση των παραπροϊόντων θα πρέπει να θεωρηθεί είτε ότι οφείλεται σε εσφαλμένη διατύπωση, είτε ότι αποτελεί, ενόψει της ήδη διαπιστωθείσας διστακτικότητας, όσον αφορά τη χρησιμοποίηση των εννοιών, το αποτέλεσμα φροντίδας για σαφήνεια.
31. Όσον αφορά το λίπος, το γεγονός ότι ο όρος αυτός έχει τεθεί εντός παρενθέσεων και όχι στην επικεφαλίδα πιθανολογεί ότι ο νομοθέτης θέλησε, τουλάχιστον εν μέρει, ν' αποκλείσει κάτι το οποίο αποτελεί, καταρχήν, μέρος της εννοίας του κρέατος.
32. Φαίνεται ότι η πεποίθηση αυτή ενισχύεται από το γεγονός ότι στο κείμενο της αντίστοιχης διάκρισης του κοινού δασμολογίου δεν μνημονεύεται η εξαίρεση του λίπους από το κρέας από το οποίο αποτελούνται τα παρασκευάσματα (σύμφωνα με την ερμηνεία του Ηνωμένου Βασιλείου, πρόκειται αναμφίβολα περί ενδομυϊκού λίπους), ενώ στον κανονισμό 187/80 το λίπος εξαιρείται ρητώς.
33. Από το κείμενο της διάταξης δημιουργείται η εντύπωση ότι ο νομοθέτης, χρησιμοποιώντας παρενθέσεις, θέλησε να υποδηλώσει ότι ορισμένα ζωικής προελεύσεως συστατικά τα οποία, ως εκ της φύσεως τους, συγγενεύουν προς το βόειο κρέας σε σημείο που να μπορούν να συγχέονται με το τελικό προϊόν, δεν πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό της περιεκτικότητας σε κρέας του εν λόγω προϊόντος. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο ο νομοθέτης ανέφερε τα παραπροϊόντα, τα

6 — Βλέπε κεφάλαια 2, 15 και 16 του κοινού δασμολογίου.

οποία, καίτοι συνήθως διακρίνονται από το κρέας, περιλαμβάνονται ενίοτε στην έννοια του· αυτός είναι επίσης ο λόγος για τον οποίο ανέφερε το λίπος το οποίο, καίτοι μπορεί, τουλάχιστον, όταν είναι ενδομυϊκό, να θεωρείται ότι αποτελεί μέρος του κρέατος, δεν είναι εντούτοις δυνατό, να διακρίνεται στο τελικό προϊόν από το προστεθέν λίπος.

34. Τελικά, η εντύπωση που δημιουργείται είναι ότι ο νομοθέτης θέλησε να διευκρινίσει ότι τα ποσοστά στα οποία αναφέρεται για τον καθορισμό των επιστροφών είναι τα ποσοστά του κρέατος και μόνο του κρέατος.

35. Όμως, πρέπει να αναγνωριστεί ότι η Επιτροπή είχε στη διάθεσή της τα μέσα να εκφράσει τις σκέψεις της επί του σημείου αυτού κατά τρόπο πολύ σαφέστερο. Στην απάντησή του, το προσφύγον δίνει μερικά *κατ' επιλογήν* παραδείγματα.

36. Θα μπορούσε στον κανονισμό να προσδιοριστεί ιδίως η φύση του αναφερόμενου λίπους ή να αναγραφεί ότι τα θεσπιζόμενα ποσοστά εξακριβώνονται κατόπιν ανάλυσεως.

37. Από τα προηγούμενα προκύπτει ότι η χρησιμοποιηθείσα στις εν λόγω διατάξεις διατύπωση δεν συντελεί κατά τρόπο σαφή και ευκρινή στην υιοθέτηση μιας και μόνο ερμηνείας.

38. Εντούτοις, καίτοι το εν λόγω κείμενο, όπως είναι διατυπωμένο, δεν επιτρέπει να θεωρηθεί ότι η ερμηνεία της Επιτροπής είναι η μόνη δυνατή, δεν επιτρέπει επίσης να θεωρηθεί ότι η δανική ερμηνεία ανταποκρίνεται καλύτερα στο γράμμα της σχετικής διάταξης.

39. Όσον αφορά την προβαλλόμενη από το Ηνωμένο Βασίλειο ερμηνεία, πρέπει να γίνει δεκτό ότι από τα κείμενα των σχετικών ρυθμίσεων δεν προκύπτει καμιά σαφής ένδειξη υπέρ της προτεινόμενης από το Ηνωμένο Βασίλειο διακρίσεως μεταξύ *κρέατος* (« meat ») και *άπαχου κρέατος* (« lean meat »), πράγμα που

θα επέτρεπε να προσδοθεί στην έκφραση « περιεκτικότητα σε κρέας » η έννοια της « περιεκτικότητας σε άπαχο κρέας ». Καίτοι είναι αληθές ότι η ερμηνεία αυτή ανταποκρίνεται ίσως περισσότερο στην τρέχουσα έννοια του κρέατος — αυτή που χρησιμοποιείται στην καθημερινή γλώσσα και από αυτούς τους ίδιους τους κρεοπώλες — δεν παρέχει καμιά πειστική δικαιολογία, όσον αφορά το επιλεγέν από το Ηνωμένο Βασίλειο ποσοστό του 10 %, και φαίνεται ότι απλώς στηρίζεται στην επικρατούσα στη χώρα αυτή πρακτική.

40. Γ' — Κατά συνέπεια, θα πρέπει να αναζητήσω άλλα ερμηνευτικά στοιχεία ικανά να διασαφηνίσουν τις σχετικές έννοιες.

41. Δ — Ας εξετάσω πρώτα αν η άποψη της Επιτροπής επιβεβαιώνεται με *τελεολογική ερμηνεία*.

42. Όπως προκύπτει από τη δέκατη αιτιολογική σκέψη του προοιμίου και το άρθρο 18, παράγραφος 1, του κανονισμού 805/68, το σύστημα των επιστροφών λόγω εξαγωγής στον τομέα αυτό αποσκοπεί στην προώθηση των εξαγωγών των υπαγόμενων στην εν λόγω κοινή οργάνωση της αγοράς προϊόντων, κατά τρόπο συνεπώνοντα « στη διασφάλιση της συμμετοχής της Κοινότητας στο διεθνές εμπόριο του βοείου κρέατος ». Αντισταθμίζοντας τη διαφορά μεταξύ των τιμών των προϊόντων αυτών στην παγκόσμια αγορά και εντός της Κοινότητας, οι επιστροφές, καθιστώντας δυνατό στους παραγωγούς να είναι ανταγωνιστικοί στις εκτός της Κοινότητας αγορές, καθιστούν εφικτές εξαγωγές, οι οποίες, σε αντίθετη περίπτωση, δεν θα ήταν δυνατές.

43. Δεν πρόκειται κατ' ανάγκη, όπως ισχυρίστηκε η Επιτροπή, για την προώθηση της εξαγωγής προϊόντων εκλεκτής ποιότητας.

44. Εν πάση περιπτώσει, κατά την επιδίωξη του γενικού αυτού στόχου πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα αναφερόμενα στο άρθρο 2 του κανονισμού 885/68 στοιχεία, και

μεταξύ αυτών [άρθρο 2, στοιχείο α)] η κατάσταση και οι προοπτικές εξελίξεως, εντός της κοινοτικής αγοράς, των τιμών των προϊόντων και των υφιστάμενων δυνατοτήτων διαθέσεως.

45. Όμως, σύμφωνα με τα στοιχεία που παρέσχε η Επιτροπή, η κοινοτική αγορά βοείου κρέατος υπήρξε, κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '80, σαφώς πλεονασματική· υπό τις συνθήκες αυτές, δεν εκπλήσσει το γεγονός ότι, προκειμένου να διευκολυνθεί η διάθεση στο εμπόριο του βοείου κρέατος, οι επιστροφές που πρέπει να χορηγούνται για τα παρασκευάσματα είναι τόσο υψηλότερες όσο μεγαλύτερο είναι το περιεχόμενο στα παρασκευάσματα αυτά ποσοστό κρέατος.

46. Στην ερμηνεία της Επιτροπής, λαμβάνεται αναντίρρηση υπόψη ο στόχος του συστήματος των επιστροφών, η δε πραγματοποιησή του διασφαλίζεται κατά τον καλύτερο τρόπο. Το ύψος της επιστροφής αυξάνει σε μεγαλύτερη αναλογία από αυτή που αυξάνει το ποσοστό του άνευ λίπους κρέατος που περιέχεται στο προϊόν. Πράγματι, με την αντιπαραβολή, όσον αφορά τα οικονομικά έτη 1980 και 1981, του διαστήματος « 80 % » προς το διάστημα « 60 μέχρι 80 % » του άνευ λίπους κρέατος, γίνεται αντιληπτό ότι το ύψος των επιστροφών που πρέπει να χορηγούνται για τη δεύτερη κατηγορία δεν είναι ίσο προς τα 3/4 του ποσού που χορηγείται για την πρώτη κατηγορία, όπως θα προέκυπτε από την υφιστάμενη μεταξύ των ποσοστών αυτών σχέση, αλλά είναι κατά τι μεγαλύτερο από το ήμισυ.

47. Κατά την Επιτροπή, ο στόχος που επιδιώκεται με το σύστημα των επιστροφών λόγω εξαγωγής στον εν λόγω τομέα επιβεβαιώθηκε πρόσφατα από το γεγονός ότι με τον κανονισμό 2672/85 της Επιτροπής, της 23ης Σεπτεμβρίου 1985⁷ προστέθηκε ένα νέο κλιμάκιο 90 % βάρους κρέατος, εξαιρουμένων των παραπροϊόντων και του λίπους.

48. Πρέπει να γίνει δεκτό ότι το επιχείρημα, κάποις διατυπωμένο διαφορετικά προκειμένου

να διορθωθεί η αναφορά στο φερόμενο στόχο της « προαγωγής της εξαγωγής προϊόντων ποιότητας », δεν παύει να υπογραμμίζει τα στοιχεία που προκύπτουν, υπό το φως του κανονισμού 187/80, από την τελολογική ερμηνεία.

49. Αντιθέτως, από τη δανική ερμηνεία προκύπτει ότι εφόσον είναι δυνατό να αντικαθίσταται το 30 % του κρέατος από πάσης φύσεως λίπος — δεδομένου ότι, όπως θα εκθέσω λεπτομερέστερα πιο κάτω, οι μέθοδοι αναλύσεως δεν επιτρέπουν να γίνεται διάκριση, στο τελικό προϊόν, μεταξύ φυσικού και προστεθέντος λίπους —, η διάθεση στο εμπόριο του βοείου κρέατος μειώνεται σε αντίστοιχο βαθμό.

50. Η πρώτη ερμηνεία ευνοεί την εξαγωγή παρασκευασμάτων με τη μεγαλύτερη δυνατή περιεκτικότητα σε κρέας, αυτό δε για την ανακούφιση της πλεονασματικής εσωτερικής αγοράς· η ερμηνεία του προσφεύγοντος μας απομακρύνει κάπως από το στόχο αυτό.

51. Η οικονομική διάσταση των εξαγωγών, η οποία αποτελεί άλλον έναν από τους παράγοντες που εκτίθενται στο άρθρο 3, στοιχείο δ), του κανονισμού 885/68, οδηγεί επίσης σε συμπεράσματα όμοια προς αυτά που προανέφερα. Δεν νομίζω — όπως και η Επιτροπή ισχυρίστηκε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση — ότι η δυνατότητα χρησιμοποίησης κατώτερης ποιότητας κρέατος, και μάλιστα υποκαταστάσεως μέχρι του 30 % του κρέατος από πάσης φύσεως λίπος, ενώ, ταυτόχρονα, παρά το χαμηλότερο κόστος των χρησιμοποιούμενων πρώτων υλών, χορηγείται η ίδια επιστροφή, μπορεί να συμβιβάζεται με την πιο πάνω διάσταση.

52. Η ερμηνεία του Ηνωμένου Βασιλείου είναι περισσότερο σύμφωνη προς τον προαναφερθέντα στόχο και ανταποκρίνεται αναντίρρηση στις ελάχιστες απαιτούμενες προϋποθέσεις προκειμένου ο στόχος αυτός να μπορεί να θεωρηθεί ότι τηρείται.

⁷ — ΕΕ L 253 της 24.9.1985, σ. 18.

53. Ε — Στην απάντησή του, το προσφεύγον αναφέρεται επιπλέον, προς στήριξη της απόψεώς του, στη *γένεση* των κανονισμών σχετικά με τις επιστροφές στον τομέα του βοείου κρέατος. Κατά τη γνώμη του, στον κανονισμό 678/77 της Επιτροπής, της 31ης Μαρτίου 1977, με τον οποίο καθορίστηκαν για πρώτη φορά οι επιστροφές λόγω εξαγωγής στον τομέα του βοείου κρέατος⁸ προβλέφθηκε ίδιο ύψος επιστροφών για τα παρασκευάσματα που περιέχουν τουλάχιστον 80 % μη βρασμένου βοείου κρέατος και για τις πρώτες ύλες που χρησιμοποιούνται συνήθως για τη σύνθεσή τους (τα εμπρόσθια τεταρτημόρια). Όμως, ισουψής επιστροφή δεν επιτυγχάνεται παρά μόνο με την ερμηνεία του προσφεύγοντος, ενώ, αντίθετως, η ερμηνεία της Επιτροπής καταλήγει στο να χορηγείται χαμηλότερη επιστροφή για τα εμπρόσθια τεταρτημόρια που χρησιμοποιούνται στα παρασκευάσματα ως προς τα οποία θα χορηγούνταν η επιστροφή παρά για τα μη παρασκευασμένα εμπρόσθια τεταρτημόρια.

54. Όμως, η απάντηση της Επιτροπής είναι ικανή να αφαιρέσει από το πιο πάνω επιχείρημα κάθε αποδεικτική ισχύ. Πράγματι, πρόκειται για διαφορετικά προϊόντα με ξεχωριστά ποιοτικά χαρακτηριστικά και διαφορετικές τιμές στις αγορές εξαγωγών κατά την Επιτροπή, το γεγονός ότι οι επιστροφές ήταν κατά τον υπό κρίση χρόνο ισουψείς είναι συμπωματικό και οφείλεται σε απλή ιστορική συγκυρία προκύπτουσα από την εκτίμηση, κατά την εποχή εκείνη, της αγοράς και των δυνατοτήτων διαθέσεως στο εμπόριο.

55. Η εξήγηση αυτή ενισχύεται επιπλέον από το γεγονός ότι, όπως η ίδια η δανική κυβέρνηση ανέφερε, ο παραλληλισμός αυτός έπαυσε να υφίσταται μετά την έκδοση του κανονισμού 678/77, δεδομένου ότι το ύψος της επιστροφής καθορίστηκε σε υψηλότερο επίπεδο σε ορισμένες περιπτώσεις και σε χαμηλότερο σε άλλες, ανάλογα με την πραγματοποιούμενη κατά τακτά διαστήματα εκτίμηση της

αγοράς και των δυνατοτήτων διαθέσεως στο εμπόριο. Αυτό ακριβώς συνέβη και με τον κανονισμό 187/80, δυνάμει του οποίου για τα μη βρασμένα παρασκευάσματα με τουλάχιστον 80 % κρέας, καταβάλλεται επιστροφή ύψους 98,880 ή 91,880 ECU ανά 100 χιλιόγραμμα καθαρού βάρους, ανάλογα με τον προορισμό τους, ενώ για τα μη παρασκευασμένα εμπρόσθια τεταρτημόρια τα αντίστοιχα ποσά ποικίλλουν μεταξύ 72,500 και 95,000 ECU.

56. Επομένως, τίποτα δεν επιτρέπει να συναχθεί, από το ύψος των επιστροφών, ενδεχόμενη βούληση του νομοθέτη να υιοθετήσει τον παραλληλισμό που προβάλλει η δανική κυβέρνηση, πράγμα που αποδυναμώνει το σχετικό επιχείρημα.

57. Η δανική και βρετανική κυβέρνηση διατείνονται ακόμη ότι οι ισχύοντες στον τομέα του χοιρείου κρέατος κανονισμοί (ιδίως ο κανονισμός 3065/86, της 7ης Οκτωβρίου 1986⁹) πρόβλεπον ότι πρέπει να λαμβάνεται υπόψη, για τις επιστροφές λόγω εξαγωγής, *το πάσης φύσεως και προελεύσεως* λίπος¹⁰, πράγμα που σημαίνει ότι αν ο νομοθέτης ήθελε να εξαιρέσει οποιοδήποτε λίπος, στην αντίστοιχη περίπτωση του βοείου κρέατος, θα το είχε κάνει επίσης με ρητή διάταξη.

58. Νομίζω ότι ούτε το επιχείρημα αυτό φαίνεται να έχει καθοριστική σημασία, ενώ, εξάλλου, μπορεί και να αντιστραφεί. Ως προς το βόειο κρέας, περί του οποίου τίθεται ζήτημα μεταξύ των επίμαχων παρενθέσεων, ο νομοθέτης θέλησε να θεσπίσει διαφορετικό σύστημα από αυτό που υφίστατο για το χοιρείο κρέας· επομένως, μπορεί να υποστηριχθεί ότι, εφόσον το τελευταίο αυτό σύστημα φαινόταν λιγότερο λογικό, ο νομοθέτης έκρινε αναγκαίο να διευκρινίσει ότι για τη χορήγηση της επιστροφής περιλαμβάνεται κάθε είδους λίπος στην περιεκτικότητά σε κρέας του προϊόντος, αντίθετα με ό,τι συμβαίνει στα παρασκευάσματα με βάση το κρέας ως προς τα οποία, ελλείψει σχετικών ενδείξεων, εξαιρούνται όλα τα λίπη.

9 — ΕΕ L 285 της 8.10.1986, σ. 17.

10 — Βλέπε επίσης την αντίστοιχη διάκριση στο κοινό δασμολόγιο.

59. Ούτε άλλωστε νομίζω ότι μπορεί να συναχθεί, εξ απόψεως ερμηνείας, αποφασιστικό επιχείρημα από το γεγονός ότι η Επιτροπή υπέβαλε, στις 29 Οκτωβρίου 1985, πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου σχετικά με την κατάταξη των εμπορευμάτων στη διάκριση 16.02 Β III β) 1 α) 33 της ονοματολογίας που περιλαμβάνεται στο παράρτημα του κανονισμού 2672/85, πρόταση που υλοποιήθηκε με τον κανονισμό 244/86, της 4ης Φεβρουαρίου 1986¹¹, με αναφορά στο παράρτημα του κανονισμού 149/86 της Επιτροπής¹².
60. Κατά τη δανική κυβέρνηση, το γεγονός αυτό αποδεικνύει την αδυναμία της ερμηνείας που έδωσε η Επιτροπή στον κανονισμό 187/80 και τους παρόμοιους προς αυτόν κανονισμούς.
61. Κατά τη γνώμη της Επιτροπής, η εν λόγω πρόταση, η οποία είχε ως αφορμή μια πραγματική περίπτωση εσφαλμένης κατατάξεως εμπορεύματος το οποίο είχε αναλυθεί από τις δανικές αρχές, επιβεβαιώνει απλώς το εφαρμοστέο δίκαιο· η πρόταση αυτή κατέστη αναγκαία προκειμένου να αποφευχθούν πεπλανημένες ερμηνείες και να διασφαλιστεί η ομοιόμορφη εφαρμογή της ονοματολογίας του κοινού δασμολογίου, όπως επιτάσσεται από το προοίμιο του κανονισμού 97/69 του Συμβουλίου, της 16ης Ιανουαρίου 1969, περί της λήψεως μέτρων για την ομοιόμορφη εφαρμογή της ονοματολογίας του κοινού δασμολογίου¹³.
62. Επομένως, νομίζω ότι οποιοδήποτε συμπέρασμα και αν συναχθεί από την ύπαρξη της προτάσεως αυτής για την ερμηνεία προγενέστερων κειμένων αποτελεί δίκαιο μαχαίρι και, κατά συνέπεια, δεν πιστεύω ότι είναι δυνατό να αντληθεί από αυτό επιχείρημα υπέρ της μιας ή της άλλης απόψεως.
63. Το ίδιο θα μπορούσε να λεχθεί και όσον αφορά τον κανονισμό 2429/86 της Επιτροπής, της 31ης Ιουλίου 1986¹⁴ με τον οποίο θεσπίστηκε κοινή διαδικασία για τον προσδιορισμό της περιεκτικότητας σε κρέας των παρασκευασμάτων που περιέχουν βόειο κρέας και διευκρινίστηκε η έννοια του λίπους με τον ορισμό « τα λίπη (περιλαμβανομένου του λίπους που προέρχεται από το ίδιο το κρέας) ».
64. Αυτό που μπορεί να συναχθεί προς στήριξη των απόψεων του προσφεύγοντος και της βρετανικής κυβέρνησης, είναι ότι — παρά τις υφιστάμενες εντός του Συμβουλίου δυσχέρειες — υπάρχουν, μετά το 1986, σαφή κείμενα, πράγμα που δεν συνέβαινε προηγουμένως.
65. Ζ — Ας προβά τώρα στην εξέταση μερικών *τεχνικής φύσεως* ζητημάτων.
66. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση καταδείχθηκε ότι μόνο η ανάλυση επιτρέπει τον προσδιορισμό της περιεκτικότητας σε κρέας των εν λόγω προϊόντων· στην ίδια συνεδρίαση, επιβεβαιώθηκε επίσης, όπως το προσφεύγον το είχε ήδη δεχτεί με την απάντησή του, ότι η χημική ανάλυση δεν καθιστά δυνατή τη διάκριση μεταξύ φυσικού, ορατού ή αδρατου, προστεθέντος λίπους.
67. Επομένως, η προτεινόμενη από το προσφεύγον διάκριση, που συνεπάγεται την υποχρέωση να δίνεται μεγαλύτερη σημασία στο μακροσκοπικό και επιτόπιο έλεγχο στους χώρους παραγωγής, ο οποίος συνοδεύεται με ζύγισμα των πρώτων υλών, περιορίζει αισθητά την αποτελεσματικότητα του κατόπιν αναλύσεως διενεργούμενου ελέγχου επί του τελικού προϊόντος.
68. Όμως, όπως παρατήρησε η Επιτροπή, το βασικό πρόβλημα που τίθεται στην παρούσα διαδικασία είναι το ποια επιστροφή λόγω εξαγωγής πρέπει να καταβληθεί για ένα συγκεκριμένο τελικό προϊόν, πράγμα που καθιστά αναγκαίο τον προσδιορισμό της περιεκτικότητας του προϊόντος σε κρέας (χωρίς λίπος, προσθέτει η Επιτροπή). Υπό τις συνθήκες αυτές, οποιοσδήποτε έλεγχος και αν διενεργείται κατά το στάδιο της παραγωγής είναι δευτερεύουσας σημασίας σε σχέση με τον έλεγχο του τελικού προϊόντος, αυτό δε ακόμα περισσότερο, αφού, εάν ο εν λόγω έλεγχος στηρίζεται σε εκτίμηση μακροσκοπικώς της περιεκτικότητας του προϊόντος σε λίπος, συνεπά-

11 — ΕΕ L 30 της 5.2.1986, σ. 8.

12 — ΕΕ L 19 της 25.1.1986, σ. 24.

13 — ΕΕ ειδ. έκδ. 02/001, σ. 32.

14 — ΕΕ L 210 της 1.8.1986, σ. 39.

γεται πάντοτε, αντίθετα με ό,τι συμβαίνει στον κατόπιν αναλύσεως έλεγχου, ορισμένο βαθμό αυθαιρεσίας και υποκειμενικότητας.

69. Παρ' όλα αυτά οι επιχειρήσεις είναι σε θέση να καθορίζουν με αρκετή ακρίβεια, κατά το στάδιο της παραγωγής, τις επιστροφές λόγω εξαγωγής που θα πρέπει να τους καταβληθούν για την προβλεπόμενη παραγωγή, ανάλογα με την ποσότητα και τη φύση των χρησιμοποιούμενων πρώτων υλών, πράγμα που τους επιτρέπει να προγραμματίζουν τις παραγωγικές τους δραστηριότητες. Αυτό ακριβώς καθιστά δυνατό ο πρακτικός έλεγχος με το « έμπειρο μάτι », ο οποίος, όπως το προσφεύγον επισήμανε στην απάντησή του, μπορεί να βελτιωθεί περαιτέρω με τη σύγκριση της εξεταζόμενης πρώτης ύλης προς τα έγχρωμα κλισέ κρέατων των οποίων η περιεκτικότητα σε κρέας ποικίλλει και προσδιορίζεται κατόπιν αναλύσεως.

70. Αυτό όμως δεν είναι το ίδιο με τον έλεγχο του τελικού προϊόντος, ο οποίος πρέπει, κατ' ανάγκη, να διενεργείται μέσω αναλύσεως.

71. Έστω και αν είχαν εκφρασθεί αμφιβολίες, πριν μερικά χρόνια, όσον αφορά τη δυνατότητα εφαρμογής των μεθόδων χημικής αναλύσεως που βασίζονται στην περιεκτικότητα σε άζωτο ή όσον αφορά το « συνήθη χαρακτήρα », από άποψη εμπορικής ή βιομηχανικής πρακτικής, της έννοιας του « κατόπιν αναλύσεως προσδιοριζόμενου άπαχου κρέατος », αυτό που είναι βέβαιο είναι ότι ο εκπρόσωπος της δανικής κυβερνήσεως δήλωσε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι τέτοιες μέθοδοι (οι οποίες, σύμφωνα με τη βρετανική κυβέρνηση, είναι διεθνώς παραδεκτές και φαίνεται ότι έχουν επικυρωθεί με τον κανονισμό 2429/86) χρησιμοποιούνται ήδη από αρκετά χρόνια στη χώρα του.

72. Επομένως, δεν εκπλήσσει το γεγονός ότι η Επιτροπή, στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής, στηρίζεται επί των αποτελεσμάτων των αναλύσεων αυτών για να εξακριβώσει την περιεκτικότητα σε κρέας άνευ λίπους κατά τη χορήγηση των επιστροφών λόγω εξαγωγής για τα παρασκευάσματα με βάση το βόειο κρέας.

73. Εν πάση περιπτώσει, από τα προηγούμενα μπορεί να συναχθεί, καταρχάς, ότι τα τεχνικά δεδομένα του προβλήματος δεν αντίκεινται στην ερμηνεία που υποστηρίζει η Επιτροπή, αλλά ούτε επιβάλλουν να υιοθετηθεί η ερμηνεία που υποστηρίζουν η Δανία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

74. Αντιθέτως, νομίζω ότι τα προαναφερθέντα τεχνικά ζητήματα ενισχύουν την ερμηνεία της Επιτροπής.

75. Πράγματι, δεδομένου ότι η ανάλυση δεν επιτρέπει να γίνεται διάκριση, όσον αφορά το τελικό προϊόν, μεταξύ φυσικού και προστεθέντος λίπους, η ερμηνεία του προσφεύγοντος επιτρέπει την καταστρατήγηση οποιουδήποτε ελέγχου του τελικού προϊόντος, μέσω υποκαταστάσεως του κρέατος από λίπος του τελευταίου αυτού είδους σε ποσότητες υπερβαίνουσες τις επιτρεπόμενες από την κοινοτική ρύθμιση.

76. Η ύπαρξη τέτοιου προβλήματος καταδεικνύεται και από την εγκύκλιο του δανικού Υπουργείου Γεωργίας που έχει προσκομιστεί στην παρούσα δίκη με το παράρτημα 5 της προσφυγής.

77. Στην εγκύκλιο αυτή, μεταξύ των διαφόρων προτεινόμενων μεθόδων υπολογισμού, περιλαμβάνεται και η ακόλουθη μέθοδος:

$\% \text{ κρέας κατόπιν αναλύσεως} = \% \text{ κρέας χωρίς λίπος κατόπιν αναλύσεως} + \% \text{ λίπος κατόπιν αναλύσεως.}$

78. Ενόψει του κατόπιν αναλύσεως διενεργούμενου ελέγχου των παρασκευασμάτων με βάση το βόειο κρέας, οι δανικές αρχές δεν προβλίνουν, προφανώς, σε διάκριση μεταξύ φυσικού και προστεθέντος λίπους, συνυπολογίζοντας στο ποσοστό του κρέατος, το οποίο, σύμφωνα με την ανάλυση, δεν περιέχει λίπος, το ποσοστό πάσης προελεύσεως και φύσεως λίπους, αυτό δε προκειμένου να καθορισθεί το ποσοστό του προκύπτοντος κατόπιν αναλύ-

- σεως κρέατος το οποίο, κατά τη γνώμη τους, καθιστά δυνατή, για τον υπολογισμό της επιστροφής, την κατάταξη του προϊόντος σε μια από τις κατηγορίες.
79. Έτσι, η μέθοδος που φαίνεται ότι υποστηρίζουν οι δανικές αρχές δεν επιτρέπει τη διενέργεια ελέγχου κατάλληλου για την αντιμετώπιση καταδολιύσεων.
80. Έστω και αν δεν ληφθεί υπόψη το ενδεχόμενο καταδολιύσεων η ερμηνεία του προσφεύγοντος, με το να εφαρμόζει διορθωτικό συντελεστή 30 % για τον καθορισμό της μέγιστης επιτρεπόμενης περιεκτικότητας σε ενδομυϊκό λίπος, περιορίζει τα κατόπιν αναλύσεως εκφραζόμενα σε άνευ λίπους κρέας οριακά ποσοστά που προβλέπει ο κανονισμός από 80, 60, 40 και 20 % σε, αντίστοιχα, 56, 42, 28 και 14 %.
81. Από τα πιο πάνω προκύπτει ότι, ενόψει του γεγονότος ότι το ανώτερης ποιότητας βόειο κρέας περιέχει μεταξύ 2 και 5 % λίπος, η υψηλότερη επιστροφή καταβάλλεται τόσο για εμπόρευμα του οποίου η περιεκτικότητα σε άνευ λίπους κρέας κυμαίνεται μεταξύ 95 και 98 % όσο και για εμπόρευμα του οποίου η σχετική περιεκτικότητα φθάνει μόνο στο 56 %, ενώ το υπόλοιπο 44 % μπορεί, στην τελευταία αυτή περίπτωση, ν' αποτελείται από άλλα συστατικά.
82. Από τα προηγούμενα συνάγεται επίσης ότι για τον υπολογισμό των επιστροφών, η κατηγορία αυτή προϊόντων, αντί να κατανέμεται αρμονικά σε κανονικά διαστήματα του 20 % βάρους κρέατος άνευ λίπους, καταλήγει στο να περιλαμβάνει μια ανώτερη κατηγορία στο διάστημα του 44 %, ακολουθούμενη από τρεις άλλες κατηγορίες με διαστήματα 14 %.
83. Κατά τα λοιπά, δεν φαίνεται να δικαιολογείται επαρκώς από άποψη κοινοτικού δικαίου η μέγιστη περιεκτικότητα σε λίπος του βοείου κρέατος, την οποία η δανική κυβέρνηση θεωρεί ως επιτρεπτή, δηλαδή 30 %.
84. Εξάλλου, όπως παρατηρεί η Επιτροπή, δεν υφίσταται διάταξη του κοινοτικού δικαίου που ν' αναφέρεται σ' αυτή τη μέγιστη περιεκτικότητα. Επομένως, θα τύχουν εφαρμογής τα εθνικά κριτήρια στα οποία παραπέμπει η σιγή του κοινοτικού νομοθέτη.
85. Όμως, καίτοι είναι αληθές ότι η δανική κυβέρνηση, προκειμένου να δικαιολογήσει την επιλογή αυτού του ποσοστού, επικαλείται το γεγονός ότι η περιεκτικότητα σε φυσικό λίπος των εμπρόσθιων τεταρτημορίων ποικίλλει από 18 μέχρι 36 %, είναι εξίσου αληθές ότι δεν προβάλλει κανένα λογικό επιχείρημα για να δικαιολογήσει τη συγκεκριμένη τιμή του 30 % έναντι οποιασδήποτε άλλης τιμής που θα μπορούσε, εξάλλου, να φαίνεται λογικότερη.
86. Όπως δεν είναι δυνατό να εξευρεθεί καμιά σταθερή βάση για να δικαιολογηθεί το ποσοστό του 30 % φυσικού (ορατού και αόρατου) λίπους, που επιτρέπει η δανική κυβέρνηση, ούτε το ποσοστό του 10 % αόρατου λίπους, υπέρ του οποίου τάσσεται η κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, ερείδεται, όπως έχει ήδη λεχθεί, επί δικαιολογίας η οποία θα καθιστούσε το ποσοστό αυτό αναμφισβήτητο.
87. Καμιά από τις πιο πάνω απόψεις δεν φαίνεται να είναι, εν πάση περιπτώσει, ικανή να εξασφαλίσει μία « κοινοτική » ερμηνεία της επίμαχης έκφρασης.
88. Ζ — Από τις προηγούμενες σκέψεις προκύπτει ότι με τις ερμηνείες που υποστηρίζουν τα κράτη μέλη δεν επιτυγχάνεται η *ευκτέα ομοιομορφία στην εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου*.
89. Όμως, όπως έχει δεχτεί το Δικαστήριο, « οι κοινές οργανώσεις των γεωργικών αγορών... δεν μπορούν να εκπληρώσουν τη λειτουργία τους παρά μόνον εφόσον οι θεσπιζόμενες στο πλαίσιο τους διατάξεις εφαρμόζονται ομοιόμορφα σε όλα τα κράτη μέλη », πράγμα που έχει ως αποτέλεσμα ότι « επομένως, ο χαρακτηρισμός των εμπορευμάτων που αποτελούν το αντικείμενο των οργανώσεων αυτών πρέπει να έχει, σε όλα τα κράτη μέλη, το ίδιο περιεχόμενο » (απόφαση της

18ης Ιουνίου 1970 στην υπόθεση 74/69, Hauptzollamt Bremen κατά Krohn, Rec. 1970, σ. 451, σκέψη 8¹⁵).

90. Κατά συνέπεια, όπως και η Επιτροπή το έχει υπογραμμίσει, από τα πιο πάνω προκύπτει στρέβλωση των όρων του ανταγωνισμού σε σχέση με τα κράτη μέλη που ερμηνεύουν συσταλτικώς τον κανονισμό, εφόσον οι δανοί επιχειρηματίες (και, σε μικρότερο βαθμό, οι επιχειρηματίες του Ηνωμένου Βασιλείου) μπορούν να πετύχουν την ίδια επιστροφή για προϊόντα με χαμηλότερο ποσοστό κρέατος άνευ λίπους.

91. Όμως, όπως έχει δεχτεί το Δικαστήριο με τις αποφάσεις του της 7ης Φεβρουαρίου 1979 στις υποθέσεις 11/76, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, και 18/76, Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας κατά Επιτροπής¹⁶, στο πλαίσιο του συστήματος που προβλέπεται με τα άρθρα 2 και 3 του κανονισμού 729/70 του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 1970, η «αυστηρή ερμηνεία» των προϋποθέσεων για την ανάληψη των δαπανών από το ΕΓΤΠΕ επιβάλλεται ιδίως λόγω του σκοπού του κανονισμού αυτού.

92. Πράγματι, το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι:

«... η διαχείριση της κοινής γεωργικής πολιτικής υπό συνθήκες ισότητας μεταξύ των επιχειρηματιών των κρατών μελών αντιτίθεται στο να ευνοούνται από τις εθνικές αρχές κράτους μέλους, μέσω ευρείας ερμηνείας μιας συγκεκριμένης διατάξεως, οι επιχειρηματίες του κράτους αυτού, σε βάρος των επιχειρηματιών των άλλων κρατών μελών, όπου εξακολουθεί να κρατεί αυστηρότερη ερμηνεία».

... παρόμοια στρέβλωση του ανταγωνισμού μεταξύ των κρατών μελών, εφόσον προκαλείται παρά τα μέσα που είναι διαθέσιμα για την εξασφάλιση της ομοιόμορφης εφαρμογής

του κοινοτικού δικαίου στο σύνολο της Κοινότητας, δεν μπορεί να χρηματοδοτείται από το ΕΓΤΠΕ, αλλά πρέπει, εν πάση περιπτώσει, να εξακολουθεί να βαρύνει το οικείο κράτος μέλος».

93. Όμως, σύμφωνα με τα στοιχεία που παρέσχε η Επιτροπή, τα άλλα κράτη μέλη (με εξαίρεση το Λουξεμβούργο, όπου ο κανονισμός δεν εφαρμόζεται) εφαρμόζουν τους επίμαχους κανόνες κατά τρόπο σύμφωνο με την ερμηνεία που η Επιτροπή κρίνει ορθή.

94. Υπό τις συνθήκες αυτές, δεδομένου ότι η ακολουθηθείσα από τις δανικές αρχές πρακτική προκύπτει από πεπλανημένη ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου, «η Επιτροπή δεν θα ήταν υποχρεωμένη να αναγνωρίσει σε βάρος του ΕΓΤΠΕ τις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν λόγω του γεγονότος αυτού παρά μόνο αν η εσφαλμένη ερμηνεία μπορούσε να αποδοθεί σε όργανο της Κοινότητας»¹⁷.

95. Όμως, κατά τη γνώμη μου, στο σημείο αυτό μπορεί ν' αρχίσει να τίθεται υπό αμφισβήτηση η άποψη που υποστηρίζει η Επιτροπή προς αντίκρουση της προσφυγής της Δανίας.

96. Πράγματι, οι υφιστάμενες μεταξύ των απόψεων των κρατών μελών διαφορές αποκαλύπτουν τις ερμηνευτικές δυσχέρειες που δημιουργεί το επίμαχο κείμενο.

97. Εξάλλου, μπορεί να τεθεί το ερώτημα αν οι ενέργειες της Επιτροπής είναι τόσο άσφογες, ώστε να μην είναι δυνατό να εντοπισθούν σ' αυτές στοιχεία από τα οποία ωθήθηκε η Δανία σε πλάνη.

98. Εν πάση περιπτώσει, μήπως θα μπορούσαν οι περιστάσεις που ώθησαν τη Δανία στην εφαρμογή του επίμαχου κανονισμού να ενισχύσουν την ερμηνεία που το εν λόγω κράτος μέλος έδωσε στον κανονισμό αυτό έχοντας την πεποίθηση ότι η ερμηνεία αυτή είχε επίσης υιοθετηθεί από την Επιτροπή;

15 — Βλέπε επίσης τις σκέψεις 4, 9 και 10.

16 — Rec. 1979, σσ. 245 και 343, αντίστοιχα σκέψεις 9 και 8.

17 — Απόφαση της 27ης Ιανουαρίου 1981 στην υπόθεση 1251/79, Ιταλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1981, σ. 205, ιδίως σ. 221, σκέψη 17.

99. Η — Ας εξετάσω αμέσως τώρα το πρόβλημα σχετικά με την έκδοση του κειμένου αυτού, στις *διάφορες γλώσσες*.

100. Η Επιτροπή είναι αυτή η οποία, συγκρίνοντας το κείμενο στη δανική προς τις λοιπές γλώσσες, έθεσε το πρόβλημα με το υπόμνημά της αντικρούσεως. Το προσφεγόν επωφελήθηκε από αυτό για να επιφυλαχθεί του δικαιωμάτος του, στο πλαίσιο του υπομνήματος απαντήσεως, να αποδώσει στο καθού κοινοτικό όργανο την ευθύνη για τη διαφορά σαφηνείας που υφίσταται στις χρησιμοποιηθείσες διατυπώσεις.

101. Εν προκειμένω, υπενθυμίζω, καταρχάς, τη νομολογία του Δικαστηρίου σύμφωνα με την οποία, σε περίπτωση υπάρξεως γλωσσικών διαφορών, «είναι προτιμότερο να διερευνούνται οι δυνατότητες επιλύσεως των επίμαχων σημείων χωρίς να δίδεται προτίμηση σε οποιοδήποτε από τα σχετικά κείμενα»¹⁸. η ανάγκη ομοιομορφης ερμηνείας των κοινοτικών κανονισμών αποκλείει, σε περίπτωση αμφιβολίας, το να εξετάζεται μεμονωμένα το κείμενο μιας διατάξεως, αλλά απαιτεί, αντιθέτως, το κείμενο αυτό να ερμηνεύεται και να εφαρμόζεται υπό το φως της διατυπώσεώς του στις άλλες επίσημες γλώσσες¹⁹.

102. Το Δικαστήριο έχει επίσης δεχτεί, κατά τρόπο περισσότερο σαφή²⁰, ότι η «διατύπωση ενός κοινοτικού κειμένου στις διάφορες γλώσσες πρέπει να ερμηνεύεται ομοιόμορφα και, κατά συνέπεια, σε περίπτωση υπάρξεως διαφορών μεταξύ αυτών των γλωσσών, η επίμαχη διάταξη πρέπει να ερμηνεύεται σύμφωνα με τη γενική οικονομία και το σκοπό της ρύθμισης της οποίας αποτελεί στοιχείο».

18 — Απόφαση της 3ης Μαρτίου 1977 στην υπόθεση 80/76, *Keiry Milk* κατά Υπουργού Γεωργίας και Αλιείας, Rec. 1977, σ. 425, ιδίως σ. 435.

19 — Απόφαση της 12ης Ιουλίου 1979 στην υπόθεση 9/79, *Koschniske* κατά Raad van Arbeid, Rec. 1979, σ. 2717, περίληψη 1, σ. 2724.

20 — Απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 1977 στην υπόθεση 30/77, *Regina* κατά Bouchereau, Rec. 1977, σ. 1999, ιδίως σ. 2010, σκέψη 14· βλέπε επίσης τις ήδη αναφερθείσες αποφάσεις της 7ης Φεβρουαρίου 1979 στις υποθέσεις 11/76 και 18/76, Rec. 1977, σσ. 245, 278 και 343, 383.

103. Η Επιτροπή ανέφερε ότι στήριξε την επιχειρηματολογία της στο δανικό κείμενο του κανονισμού 187/80, ενώ οι διατυπώσεις στις άλλες γλώσσες της επέτρεψαν να εδραιώσει, κατά τρόπο ίσως σαφέστερο, την ερμηνεία που προέκυπτε από το δανικό κείμενο.

104. Όμως, ας επιστημάνω, ευθύς εξαρχής, τη διαφορά που υφίσταται μεταξύ των γραμματικών τύπων που χρησιμοποιήθηκαν στο δανικό και στα λοιπά κείμενα: «*ikke... fedt*» φαίνεται ν' ανταποκρίνεται ακριβέστερα στο «*mas não... a gordura*» [«*mais non... la graisse*», «*but not... fat*», (εξαιρουμένων... του λίπους)].

105. Η χρησιμοποιηθείσα διατύπωση μου φαίνεται, αναντίρρητα, ασθενέστερη.

106. Εντούτοις, δεν είναι ασυμβίβαστη με την ερμηνεία που υιοθέτησε η Επιτροπή, ισχύουν δε προς αυτήν οι σχετικές με την ερμηνεία σκέψεις που έχω μέχρι τώρα εκθέσει.

107. Επομένως, καταλήγω στο συμπέρασμα ότι, όσον αφορά τον πρώτο λόγο, τα επιχειρήματα της Δανίας και του Ηνωμένου Βασιλείου δεν είναι ικανά να με πείσουν ότι η Επιτροπή προέβη σε πεπλανημένη ερμηνεία των επίμαχων διατάξεων.

108. Κατά συνέπεια, θα προβώ στην ανάλυση του δεύτερου λόγου ακυρώσεως της προσφυγής.

III — Δεύτερος λόγος: η εκ μέρους της Επιτροπής παράβαση του άρθρου 5 του κανονισμού 729/70

109. Α — Η δανική κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η Επιτροπή, εκκαθαρίζοντας τους λογαριασμούς για τα οικονομικά έτη 1980 και 1981 με σημαντική καθυστέρηση σε σχέση με την προθεσμία ενός έτους που προβλέπει το άρθρο 5 του κανονισμού 729/70, και αυτό αντίθετα προς την προαναφερθείσα διάταξη, παρέβη νομική υποχρέωση προς ενέργεια, πράγμα που την εμποδίζει να επικαλεστεί μια νέα νομική άποψη.

110. Αν εννόησα καλώς, ο λόγος αυτός μπορεί να αναλυθεί σε δύο σκέλη.

111. Β — Με το πρώτο σκέλος, η Δανία προβάλλει το γεγονός ότι η Επιτροπή άφησε να παρέλθει άπρακτη η προθεσμία που ορίζει ο κανονισμός για την εκκαθάριση των λογαριασμών. Η ίδια η Επιτροπή αναγνωρίζει την καθυστέρηση αυτή, δικαιολογώντας την από το φόρτο εργασίας των υπηρεσιών της.

112. Όμως, το γεγονός αυτό δεν είναι ικανό, αυτό καθαυτό, να θεραπεύσει τις ενδεχόμενες πλημμέλειες που διέπραξαν τα κράτη μέλη κατά τη χορήγηση των επιστροφών λόγω εξαγωγής και να υποχρεώσει το ΕΓΤΠΕ, αντίθετα από ό,τι προβλέπει το άρθρο 2 του κανονισμού 729/70, να χρηματοδοτήσει τις κατά παράβαση των κανόνων του κοινοτικού δικαίου πραγματοποιηθείσες δαπάνες.

113. Από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει²¹ ότι, στο πλαίσιο της κοινοτικής έννομης τάξης, δεδομένου ότι η Συνθήκη δεν περιορίζεται στο να δημιουργεί αμοιβαίες υποχρεώσεις μεταξύ των διαφόρων υποκειμένων επί των οποίων εφαρμόζεται, η μη εκτέλεση των υποχρεώσεων που υπέχουν τα κοινοτικά όργανα δεν μπορεί, εκτός των ρητώς προβλεπόμενων περιπτώσεων, να απαλλάσσει τα κράτη μέλη από την εκτέλεση των υποχρεώσεών τους.

114. Εξάλλου, όπως μπορεί επίσης να συναχθεί από την προαναφερθείσα απόφαση της 13ης Νοεμβρίου 1964 (σσ. 1232 και 1233), ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να επικαλεστεί την εκ μέρους κοινοτικού οργάνου υπέρβαση προθεσμίας προκειμένου να απαλλαγεί από την ευθύνη για οποιαδήποτε παράβαση του κοινοτικού δικαίου που διέπραξε πριν από την υπέρβαση της προθεσμίας αυτής. Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν υφίσταται, προφανώς, καμιά αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της παραβάσεως της Κοινότητας και αυτής που διέπραξε το κράτος μέλος.

21 — Απόφαση της 13ης Νοεμβρίου 1964 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 90 και 91/63, Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου και Βελγίου, Rec. 1964, σ. 1217, ιδίως σ. 1232.

115. Αυτό ακριβώς συμβαίνει στην παρούσα διαδικασία, κατά την οποία, όπως παρατηρεί η Επιτροπή, οι καταλογιστές στο προσφεύγον παραβάσεις διαπράχθηκαν το 1980 και 1981, ενώ η εκ μέρους της Επιτροπής υπέρβαση της προθεσμίας συνέβη, για πρώτη φορά, την 1η Ιανουαρίου 1982.

116. Γ — Νομίζω ότι το δεύτερο σκέλος του λόγου αξίζει να τύχει διαφορετικής εκτίμησης.

117. Πράγματι, προβάλλοντας ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να υποστηρίξει μια « νέα νομική άποψη » μετά το πέρας της οριζόμενης με τους κανονισμούς προθεσμίας εκκαθαρίσεως των λογαριασμών, η δανική κυβέρνηση ισχυρίζεται στην πραγματικότητα ότι η Επιτροπή, εφαρμόζοντας την ερμηνεία της με την απόφαση του 1985 με την οποία ατέρριψε εν μέρει τους λογαριασμούς που είχαν υποβληθεί για τα οικονομικά έτη 1980 και 1981 και λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων υπό τις οποίες ενήργησε κατ' αυτό τον τρόπο, παραβίασε τη *δικαιολογημένη εμπιστοσύνη* του Βασιλείου της Δανίας όσον αφορά το γεγονός ότι οι λογαριασμοί του θα εγκρίνονταν.

118. Επί ποίων στοιχείων μπορεί να βασιστεί η ενδεχόμενη αναγνώριση του ελαττώματος αυτού;

119. Τίποτα δεν επιτρέπει να υποστηριχθεί ότι η νομική άποψη που εφαρμόστηκε με την επίδικη απόφαση είναι, με την *απόλυτη έννοια του όρου*, « νέα ».

120. Η Επιτροπή διατείνεται — και το αντίθετο δεν αποδείχθηκε — ότι ουδέποτε υποστήριξε διαφορετική ερμηνεία από αυτή που υιοθέτησε με τις εν λόγω αποφάσεις. Απλώς, δεν υπήρξε καμιά αφορμή για να αντιληφθεί νωρίτερα την ερμηνευτική πλάνη στην οποία είχε υποπέσει το προσφεύγον, δεδομένου ότι έλαβε την ευκαιρία να αντιληφθεί κάτι τέτοιο μόνο κατά τη διάρκεια επισκέψεως για διενέργεια ελέγχου που πραγματοποίησε τον Ιούλιο του 1984.

121. Η Επιτροπή είχε μάλιστα γνωστοποιήσει, ήδη από το Νοέμβριο του 1979, στη Δημοκρατία της Ιρλανδίας την ερμηνεία που έδινε στα επίμαχα κείμενα, και αυτό σε απάντηση ερωτήματος υποβληθέντος από τις ιρλανδικές αρχές, ενώ η δανική κυβέρνηση ουδέποτε είχε ρωτήσει την Επιτροπή σχετικά με το ίδιο πρόβλημα.
122. Όμως, κατά τη γνώμη μου, εδώ βρίσκεται το πρώτο από τα στοιχεία που παρέχουν στο Δικαστήριο ουσιαστικές ενδείξεις για την εκτίμηση της στάσεως του προσφεύγοντος έναντι του προβλήματος της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.
123. Πράγματι, καίτοι οι ιρλανδικές αρχές είχαν επιστήσει, το 1979, την προσοχή της Επιτροπής επί των αμφιβολιών που γεννήθηκαν από την ερμηνεία των αντίστοιχων κειμένων του κανονισμού 187/80, η Επιτροπή δεν πρόβη στη λήψη κανενός μέτρου προκειμένου να εμποδιστεί η εσφαλμένη εφαρμογή των κειμένων αυτών από άλλα κράτη μέλη, γνωστοποιώντας το περιεχόμενο της απαντήσεως που είχε δώσει στη Δημοκρατία της Ιρλανδίας.
124. Αυτό ακριβώς όφειλε η Επιτροπή να κάνει βάσει του καθήκοντος επιμέλειας ή χρηστής διοικήσεως, ενώ τα γενικά καθήκοντα που υπέχει δυνάμει του άρθρου 155 της Συνθήκης της επιβάλλουν τις ίδιες υποχρεώσεις, χωρίς το εν λόγω όργανο να μπορεί — προφανώς — να επικαλεστεί, προκειμένου να δικαιολογήσει τη σχετική παράλειψη, ενδεχόμενες δυσχέρειες διοικητικού ή γραφειοκρατικού χαρακτήρα.
125. Έτσι, δεν χρησιμοποιήθηκαν ως προϋπόθεση για την άρνηση χρηματοδοτήσεως από το ΕΓΤΠΕ όλα τα « μέσα που είναι διαθέσιμα για τη διασφάλιση της ομοιόμορφης εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου », στα οποία αναφέρθηκε το Δικαστήριο με τις προαναφερθείσες αποφάσεις του της 7ης Φεβρουαρίου 1979.
126. Ούτε εξάλλου προκύπτει ότι η σχετική παράλειψη της Επιτροπής αντισταθμίζεται από το ότι η Δανία δεν ζήτησε τη γνώμη της, όσον αφορά την ερμηνεία του επίμαχου χωρίου.
127. Είναι αμφίβολο αν η δανική κυβέρνηση υπείχε, ως προς το σημείο αυτό, εξίσου δεσμευτική υποχρέωση όπως αυτή που υπείχε η Επιτροπή.
128. Εξάλλου, τίποτε δεν επιτρέπει να τεθεί υπό αμφισβήτηση η καλή πίστη του προσφεύγοντος, όσον αφορά την ερμηνεία του κανονισμού που θεώρησε ορθή και υιοθέτησε, όπως εξήγησε σχετικά, υπό το φως της ακολουθούμενης απ' αυτό πρακτικής και των εμπορικών και βιομηχανικών κριτηρίων, χωρίς να προβληματιστεί σχετικά με τη δυνατότητα υπέρξεως διαφορετικών ερμηνειών.
129. Επιπλέον, η Επιτροπή ενέκρινε τους λογαριασμούς που υπέβαλε η δανική κυβέρνηση για τα οικονομικά έτη 1977, 1978 και 1979, χωρίς να εγείρει αντιρρήσεις όσον αφορά τη χρηματοδότηση των επιστροφών λόγω εξαγωγής για τα παρασκευάσματα βοείου κρέατος.
130. Δεν αμφισβητείται ότι, σύμφωνα με το επιχείρημα που προέβαλε η Επιτροπή προς αντίκρουση των ισχυρισμών αυτών, τα στοιχεία που περιέχονταν στους πίνακες που οι δανικές αρχές της είχαν αποστείλει μαζί με τις αντίστοιχες ετήσιες εκθέσεις δεν συνοδεύονταν από επαρκείς διευκρινίσεις σχετικά με την έννοια των χρησιμοποιηθέντων όρων, διευκρινίσεις οι οποίες θα επέτρεπαν τη συναγωγή αναμφισβήτητων συμπερασμάτων, όσον αφορά την υιοθετηθείσα από τη Δανία ερμηνεία.
131. Ανεξάρτητα από τις τυχόν επικρίσεις που είναι δυνατό να επισύρει η παράλειψη της Επιτροπής, όσον αφορά τον έλεγχο των δηλώσεων του προσφεύγοντος σχετικά με την εκκαθάριση των λογαριασμών, είναι βέβαιο ότι το γεγονός ότι οι λογαριασμοί αυτοί εγκρίνονταν επί σειρά ετών συνετέλεσε στο να εδραιωθεί στη Δανία η πεποίθηση ότι οι σχετικές της ενέργειες δεν ήταν εσφαλμένες.
132. Κατά τα λοιπά, καίτοι είναι αληθές ότι το συμπέρασμα στο οποίο κατέληξα υπό το φως των ισχυουσών διατάξεων είναι ότι η ερμηνεία

της Επιτροπής ήταν ορθή, γεγονός είναι ότι δεν επρόκειτο για τη μόνη δυνατή ερμηνεία, δεδομένου ότι οι διατάξεις αυτές μπορούσαν αναντίρρητα να έχουν και άλλες έννοιες που να συμβιβάζονται με το γράμμα τους, πράγμα που αποδεικνύεται από τις διαφορετικές ερμηνείες στις οποίες οδήγησε το διφορούμενο της διατύπωσης των διατάξεων.

133. Αν προσθέσω ότι, όπως έχω ήδη προαναφέρει, το δανικό κείμενο του κανονισμού είναι λιγότερο αυστηρό, η ερμηνεία που έδωσε η Επιτροπή στις εν λόγω διατάξεις κατά τα έτη 1980 και 1981 πρέπει, κατ' ανάγκη, να εκτιμηθεί υπό τελείως ιδιαίτερο πρίσμα.

134. Επομένως είμαι υποχρεωμένος να καταλήξω στο συμπέρασμα ότι οι αμέσως προαναφερθέντες παράγοντες, σε συνδυασμό μεταξύ τους, μπορούσαν να εδραιώσουν στις δανικές αρχές την πεποίθηση ότι η ερμηνεία τους ήταν ορθή, ώστε να τους δημιουργηθεί η δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ότι η Επιτροπή θα συνέχιζε να ενεργεί, όσον αφορά την εκκαθάριση των λογαριασμών, με τον ίδιο τρόπο όπως και κατά τα προηγούμενα έτη.

135. Ενόψει των προηγούμενων σκέψεων, πρέπει επίσης να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η Επιτροπή, παραλείποντας να επιδείξει την απαιτούμενη επιμέλεια, συνετέλεσε, ως εκ τούτου, στην πλάνη του προσφεύγοντος — ή, τουλάχιστον, δεν έκανε τίποτα απ' ό,τι μπορούσε για να αποφευχθεί η πλάνη αυτή.

136. Επομένως, φρονώ ότι βασίμως το προσφεύγον απαιτεί να αναγνωριστούν από το ΕΓΤΠΕ οι δαπάνες του και να του χορηγηθούν οι επιστροφές λόγω εξαγωγής περί των οποίων πρόκειται στην υπό κρίση υπόθεση.

137. Δ — Με το υπόμνημά του απαντήσεως, το προσφεύγον προβάλλει άλλον ένα λόγο.

138. Υποστηρίζει ότι θα ήταν προτιμότερο να εκτιμηθεί η φερόμενη ως πεπλανημένη ερμηνεία της Δανίας στο πλαίσιο προσφυγής λόγω παραλείψεως, σύμφωνα με το άρθρο 169 της Συνθήκης, δεδομένου ότι δεν είναι δυνατό να γίνεται χρήση της διαδικασίας εκκαθαρίσεως των λογαριασμών χωρίς χρονικά όρια και χωρίς τις εγγυήσεις του άρθρου 169 της Συνθήκης.

139. Ο λόγος αυτός δεν μπορεί να θεωρηθεί παραδεκτός, δεδομένου ότι προβλήθηκε όψιμα.

140. Εν πάση περιπτώσει, δεν νομίζω ότι ο πιο πάνω λόγος θέτει υπό αμφισβήτηση το νομότυπο της διαδικασίας που ακολούθησε η Επιτροπή.

141. Το Δικαστήριο είχε ήδη την ευκαιρία να διευκρινίσει με την απόφασή του της 7ης Φεβρουαρίου 1979 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 15 και 16/76, Γαλλία κατά Επιτροπής²², ότι οι δύο διαδικασίες είναι ανεξάρτητες μεταξύ τους, καθόσον επιδιώκουν διαφορετικούς σκοπούς και διέπονται από διαφορετικούς κανόνες (σκέψη 26). Η προσφυγή λόγω παραβάσεως αποσκοπεί στο να διαπιστωθεί και να παύσει να υφίσταται μια αντίθετη προς το κοινοτικό δίκαιο ενέργεια κράτους μέλους (σκέψη 27)· επομένως, η διαδικασία αυτή αφορά, κατ' ουσίαν, το μέλλον και αποσκοπεί στο να τεθεί τέρμα ή να αποφευχθεί η επανάληψη μιας αθέμιτης ενέργειας. Εξάλλου, στο παρόν στάδιο εξέλιξεως του κοινοτικού δικαίου, με τη διαδικασία εκκαθαρίσεως των λογαριασμών επιδιώκεται να διαπιστωθεί όχι μόνο η πραγματοποίηση και το σύννομο των δαπανών, αλλά επίσης και η ορθή κατανομή, μεταξύ των κρατών μελών και της Κοινότητας, των οικονομικών επιβαρύνσεων που προκύπτουν από την κοινή γεωργική πολιτική, χωρίς η Επιτροπή να μπορεί να παρεκκλίνει από τους ισχύοντες επιτακτικούς κανόνες (σκέψη 29)· επομένως η διαδικασία αυτή αφορά, κατ' ουσίαν, το παρελθόν, καθώς επιτρέπει να συναχθούν οι οικονομικές συνέπειες των παραβάσεων του κοινοτικού δικαίου που διαπράττονται στο πλαίσιο της εκ μέρους των

κρατών μελών εφαρμογής των κανόνων της κοινής γεωργικής πολιτικής.

142. Επομένως, η δύναμη του άρθρου 169 της Συνθήκης ασκούμενη προσφυγή λόγω παραβάσεως δεν πρέπει να θεωρείται ως αναγκαία προϋπόθεση ή ως κατάλληλη εναλλακτική λύση έναντι της αρνήσεως χρηματοδοτήσεως στο πλαίσιο της εκκαθαρίσεως των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ.

143. Αυτό αληθεύει ακόμη περισσότερο, καθόσον κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου (βλέπε, παραδείγματος χάρη, την προαναφερθείσα απόφαση, σκέψη 27), η Επιτροπή είναι αρμόδια να κρίνει τη σκοπιμότητα της χρησιμοποίησεως της διαδικασίας του άρθρου 169 και, ειδικότερα, να μην τη χρησιμοποιήσει, εφόσον έχει πάψει η παράβαση, χωρίς η αποχή από την κίνηση αυτής της διαδικασίας να ισοδυναμεί με αναγνώριση της νομιμότητας της αμφισβητούμενης συμπεριφοράς.

IV – Συμπέρασμα

144. Ενόψει των προεκτεθέντων, καταλήγω στο συμπέρασμα ότι ο πρώτος λόγος προσφυγής είναι αβάσιμος, ενώ ο προβληθείς με το υπόμνημα απαντήσεως λόγος είναι απαράδεκτος (και, εν πάση περιπτώσει, αβάσιμος).

145. Αντιθέτως, νομίζω ότι το γεγονός ότι το ΕΓΤΠΕ δεν ενέκρινε τις δαπάνες, χορηγώντας τις επιστροφές λόγω εξαγωγής, είναι ικανό, υπό τις περιστάσεις που αφορά η υπό κρίση υπόθεση, να συνιστά παραβίαση της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του προσφεύγοντος, όσον αφορά την αναγνώριση των εν λόγω δαπανών.

146. Για το λόγο αυτό, προτείνω στο Δικαστήριο να κάνει δεκτή την προσφυγή, ακυρώνοντας τις επίδικες αποφάσεις, και να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα, συμπεριλαμβανομένων και των εξόδων της παρεμβάσεως του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βόρειας Ιρλανδίας.